

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-4-53 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 14-22/461-203
Karar Tarihi : 25.06.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Mehmet YANIK, Neşe Nur ONUKLU, Mehmet TOKGÖZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Keskin İş Güvenlik Malzemeleri Tic. ve San. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Ercan KORKMAZ
Sakarya Mah. Uluyol Cad. Alper Sok. Torunlar İşhanı Kat 1 Daire
No: 3-4 Osmangazi/BURSA

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILAN : 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. K. Korhan YILDIRIM,
Av. Elif Açelya SETKAYA, Av. Sinem UĞUR
ELİG Ortak Avukat Bürosu, Çitlenbik Sokak No: 12,
Yıldız Mahallesi, 34349,Beşiktaş/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği iddiaları üzerine verilen 04.07.2007 tarih, 07-56/669-232 sayılı Kurul kararının Danıştay 13. Dairesinin 2011/5424 sayılı kararı ile iptal edilmesi üzerine ilgili dosyanın yeniden değerlendirilmesi.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda, 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (3M) bayileri arasında ayrımcılık yapmak, nihai satış fiyatını tespit etmek ve bayileri arasında bölge ve müşteri tahsisi yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddesini ihlal ettiği iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 28.03.2007 tarihinde intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 27.06.2007 tarih ve 2007-4-53/ ÖA-07-M.Y sayılı önaraştırma raporu Kurulun 04.07.2007 tarihli ve 07-56/669-232 sayılı toplantısında görüşülmüş ve 3M'nin iddia konusu eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil edebileceğine, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca bahse konu uygulamalardan kaçınması, aksi halde haklarında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi gereği soruşturma açılacağı hususlarında görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir.
- (4) Yukarıda anılan karar üzerine şikâyetçi, 3M'nin iş güvenliği alanında hâkim durumda bulunmadığının yeterince incelenmediği, nihai satış fiyatlarını keyfi olarak belirlediği, Bursa ili için fiili münhasırlığa geçtiğine istinaden 3M'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında kalıp kalmadığı hususlarının incelenmediği, 3M'nin kendilerine ve EKAY isimli bayisine diğer bayilere uyguladığı iskonto oranlarından daha düşük oranlarda iskonto uyguladığı, kendilerinin müşterilerini diğer bayiler arasında paylaşmaması hususu sabit olmasına rağmen, anılan teşebbüs hakkında soruşturma açılmayarak bu konuda sadece 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi

uyarınca uyarılmasının usul ve yasaya aykırı olduğunu ileri sürerek Kurul kararının iptali istemiyle dava açmıştır. Danıştay 13. Dairesinin 2008/3117 E., 2011/5424 K. sayılı kararı ile Kurulun vermiş olduğu karar iptal edilmiştir.

- (5) Dosya Kurulun 29.05.2013 tarihli toplantısında yeniden görüşülmüş ve 13-32/433-M sayılı Kanun'un 3M'nin, bayilerinin nihai satış fiyatını tespit etmek, bayilerine müşteri sınırlamaları getirmek, bayileri arasında ayrımcı uygulamalar yapmak ve bayilerine yönelik hedef indirimleri uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (6) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca soruşturma kararı ve teşebbüsle ilgili ileri sürülen iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi 13.06.2013 tarihinde 6610 sayılı yazı ile hakkında soruşturma yürütülen taraf olan 3M'ye tebliğ edilerek 30 gün içinde ilk yazılı savunmasının yapılması talep edilmiştir. Tarafın ilk yazılı savunması yasal süresi içinde 12.07.2013 tarih ve 4280 sayılı Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (7) Rekabet Kurulunun 24.10.2013 tarih ve 13-59/827-M sayılı kararı ile soruşturma süresinin, bitiminden itibaren 2 ay uzatılmasına karar verilmiştir. Soruşturma Heyeti tarafından hazırlanan 29.01.2014 tarih ve 2007-4-053/SR sayılı Soruşturma Raporu ve ekleri, Kanun'un 45. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Kurul üyeleri ile ilgili teşebbüse tebliğ edilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsten 30 gün içinde yazılı savunmasının yapılması talep edilmiştir. Rekabet Kurulunun 19.02.2014 tarih ve 14-07/139-M sayılı kararı ile teşebbüsün soruşturma raporuna karşı yazılı savunma süresi 30 gün süre ile uzatılmıştır. İlgili tarafın yazılı savunması yasal süresi içinde, 26.03.2014 tarih ve 1752 sayılı Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (8) Yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına giren yazılı savunmaya ilişkin Soruşturma Heyetinin görüşlerini içeren 10.04.2014 tarih ve 2007-4-53 sayılı Ek Görüş, Kanun'un 45. maddesi uyarınca Rekabet Kurulu üyeleri ile hakkında soruşturma yürütülen teşebbüse tebliğ edilmiştir. Kurum kayıtlarına 30.04.2014 tarih ve 2431 sayılı giren dosyaya giriş hakkı tanınması talebi Kurul tarafından 08.05.2014 tarih ve 14-17/331-M sayılı karar ile reddedilmiştir.
- (9) Teşebbüsün Ek Görüş'e karşı yazılı savunması yasal süresi içinde, 13.05.2014 tarih ve 2726 sayılı Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (10) 23.06.2014 tarihinde yapılan sözlü savunma toplantısının ardından Kurul, 25.06.2014 tarihinde nihai kararını vermiştir.
- (11) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Raporda çoğunluk görüşü olarak 3M'nin;
 - Bir kısım satışlarda bayilerin yeniden satış fiyatını belirlemek,
 - Bayilere mal satılabilecek müşteriler ve yerler konusunda kısıtlama getirmek, özel fiyat uygulaması yoluyla marka içi rekabeti sınırlamak ve müşteri kısıtlamaları getirmek,
 - Bazı bayilere, rekabette dezavantajlı duruma düşürecek şekilde ayrımcı iskonto oranları uygulamak,suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği ve teşebbüs hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.
- (12) Karşı görüşte bulunan raportör tarafından ise, 3M'nin bayilerinin yeniden satış fiyatını tespit etmek, bayileri arasında ayrımcılık yapmak ya da bayilere müşteri veya bölge kısıtlaması getirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine yönelik yeterli dayanak bulunmaması nedeniyle, anılan teşebbüse aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüs: 3M

- (13) 3M; hızlı tüketim ve ofis, elektrik, elektronik ve telekomünikasyon, sağlık, endüstri, güvenlik, reklam ve taşımacılık alanlarında global bazda faaliyet gösteren bir teknoloji şirkettir. Türkiye'deki faaliyetlerine 1982 yılında başlayan 3M; Türkiye'de ofis ürünleri, telekomünikasyon sistemleri ürünleri, trafik kontrol malzemeleri, reklâm ürünleri, sağlık ürünleri, ev bakım ürünleri ile iş ve işçi güvenliği ürünleri alanlarında faaliyet göstermektedir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (14) İlgili ürün pazarları 3M'nin satışını yaptığı ürünler ve özellikleri dikkate alınarak, "baret", "gaz maskesi", "toz maskesi", "güvenlik gözlükleri", "kulak tıkacı" ve "kulaklık" pazarları olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (15) Ürünün tedarik sistemi ve pazarın türdeş özellikleri dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar, "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.3. Konuya İlişkin Geçmiş Kurul Kararları

I.3.1. 13.3.2007 tarih ve 07-22/207-66 sayılı Kurul Kararı

- (16) 3M'nin tıbbi sarf malzemeleri pazarında marka içi rekabeti ortadan kaldırır şekilde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla Rekabet Kurulu tarafından soruşturma yürütülmüş ve soruşturma sonucunda 13.03.2007 tarih ve 07-22/207-66 sayı ile Kurul, 3M'nin ilgili pazarda marka içi rekabeti ortadan kaldırır nitelikte; yeniden satış fiyatını ve indirim oranlarını belirlemek, yetkili satıcıların bölge dışı pasif satışlarını engellemek suretiyle Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğini tespit etmiş ve teşebbüse 2005 yılı sonunda oluşan toplam yıllık gayrisafi gelirinin % 1'i oranında toplam 130.516,70 TL idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir.

I.3.2. 27.9.2012 tarih ve 12-46/1409-461 sayılı Kurul Kararı

- (17) 3M tarafından Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 4. maddesi kapsamında yapılan başvuruda trafik işaretleme sektöründe faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal eden eylemlerde buldukları iddia edilmiştir. Bunun üzerine 3M'nin de aralarında bulunduğu trafik işaretleme materyalleri pazarında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin kamu ihalelerinde danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespiti için soruşturma açılmıştır. 3M tarafından adı geçen yönetmelik çerçevesinde yapılan başvuruda rakip bazı teşebbüslerin belirli bazı projeleri birlikte yürütme konusunda anlaşmaları ve çeşitli ihalelerde danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği belirtilerek çeşitli belgeler sunulmuştur. Başvuruda sunulan belgeler ile yerinde incelemelerde elde edilen bilgi ve belgeler Kurul tarafından değerlendirilerek Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği ileri sürülen 3M ve diğer beş teşebbüs hakkında yeterli delilin bulunmadığı gerekçesiyle idari para cezası uygulamasına gerek olmadığına karar verilmiştir.

I.4. Yapılan İnceleme ve Tespitler

- (18) Soruşturma kapsamında 3M, İstanbul Ticaret İş Güvenliği ve Endüstriyel Ürünler San. Ltd. Şti.(İSTANBUL TİCARET)'nde yapılan yerinde incelemelerde, ayrıca Keskin İş Güvenlik Malzemeleri Tic. San. ve Ltd. Şti. (KESKİN İŞ GÜVENLİK), Oyak Renault

14-22/461-203

Otomobil Fabrikaları A.Ş. (OYAK RENAULT) ve eski bir 3M çalışanı ile yapılan görüşmelerde ulaşılan bilgi ve belgeler aşağıda yer almaktadır.

I.4.1. 3M

- (19) 21.08.2013 tarihinde 3M şirketinde yerinde inceleme esnasında elde edilen "Re_ Fw_ spms şubat rapor .eml" isimli ve 3M kıdemli satış yetkilileri arasında geçen e-posta yazışmasında geçen ifadeler aşağıda yer verilmektedir:

"(.....) merhaba,

Ekteki dosyada sarı ile boyalı olan özel fiyatların kaldırılması gerekiyor.

- 1. Egebant Akçansa'ya Uvex marka gözlük satıyor, aşağıdaki ürünlerimizi satmadığı için özel fiyata da gerek yok.*
- 2. Eti Alimünyum senede bir kere ihale ile alım yaptığı için özel fiyatın açık kalmasına gerek yok. İhale genelde Haziran-Temmuz ayında yapılıyor, ihaleye çıktıklarında Nam'a özel fiyat tanımlanabilir.*
- 3. İstanbul Ticaret'in Yıldızlar Holding için tanımlı olan tüm özel fiyatlarının kaldırılması gerekiyor. Yıldızlar Holding' e Bestek satış yapıyor."*

I.4.2. KESKİN İŞ GÜVENLİK

- (20) 11.09.2013 tarihinde başvuru sahibi ve eski 3M bayisi KESKİN İŞ GÜVENLİK'te (.....) ile yapılan görüşmede, ayrıca Kurum kayıtlarına 23.09.2013 tarihinde giren yazıda, 1999-2006 yıllarında 3M'de iş güvenliği bölümünde çalışan (.....) ile ismini vermek istemeyen başka bir çalışanın soruşturmaya konu bilgileri içeren maillerine yer verilmektedir.
- (21) Söz konusu yazıda (.....) tarafından, iş güvenliği bölüm müdürü (.....) yöneticiliğinde, KESKİN İŞ GÜVENLİK'in de aralarında bulunduğu 3M iş güvenliği bayileri toplantısı yapılırken, o dönemde Anadolu Isuzu'nun iş güvenliği ürünleri tedarikini EGEANT yapmasına rağmen, KESKİN İŞ GÜVENLİK'ten teklif istemesi, buna karşılık KESKİN İŞ GÜVENLİK'in de teklif vermesi ile ilgili olarak "transportation" bölümünden sorumlu yönetici (.....) "Otomotiv bölümünün yöneticisi olarak, hangi bayilere hangi firmaların satış yapacağına kendisinin karar vereceğini bayilerin de onun kararlarına uymak zorunda olduklarını ve KESKİN İŞ GÜVENLİK'in 3M'nin rızası olmadan Anadolu Isuzu'ya kesinlikle satış yapamayacağını hatta fiyat teklifi veremeyeceğini" söylediği belirtilmektedir. Yazının devamında nihayetinde çıkan tartışmalar sonucu olarak da (.....)'in bölüm yöneticisi (.....)'ı toplantı odasından çıkartarak KESKİN İŞ GÜVENLİK'i 3M bayisi olarak görmek istemediğini söylediği ifade edilmiş ve böylece KESKİN İŞ GÜVENLİK'in bayiliğine son verilme sürecinin başladığı belirtilmiştir. Aynı yazıda ismini vermek istemeyen bir çalışanın ifadelerinde, benzer şekilde (.....) KESKİN İŞ GÜVENLİK'in bayilikten çıkarılması için (.....) baskı yaptığı ve olaydan kısa süre sonra ayrılan (.....) yerine atanan (.....)'ın KESKİN İŞ GÜVENLİK'in bayiliğine son verdiği belirtilmiştir.

I.4.3. OYAK RENAULT

- (22) 12.09.2013 tarihinde OYAK RENAULT avukatı (.....) ve satın alma departmanı sorumlusu (.....) ile yapılan görüşmede, OYAK RENAULT'un iş güvenliği malzemelerine ilişkin olarak uluslararası Renault'un alım fiyatlarının nasıl öğrenildiği, buna ilişkin olarak nasıl bir sistem kullanıldığı ve bu sisteme ne zaman geçildiği konusunda sorulan soruya, OYAK RENAULT'ta atölye, insan kaynakları ve satın alma iş güvenliği sorumlusunun bulunduğu, iş güvenliği malzeme ihtiyacının atölye ve insan kaynakları iş güvenliği sorumluları tarafından belirlenip şartname oluşturulduğu ve bu şartnameye göre satın alma departmanından ürünün temin edilmesi istendiği ifade edilmiştir.

- (23) Daha sonra satın alma departmanı çeşitli firmalardan teklif alarak iş güvenliği departmanından ürünlerin denenmesini istediği, iş güvenliği departmanının teknik onay verdiği ürünleri satın alma departmanına bildirdiği ve satın alma departmanının da pazarlık yoluyla en ucuz ürünü aldığı belirtilmiştir. Satın almalar için 2006 yılı Kasım ayına kadar "AS 400" sisteminin kullanıldığı, bu sistemde diğer Renault firmalarındaki fiyatların görünmediği, sistemin fabrika bazlı lokal olarak çalıştığı ifade edilmiştir. 2007 yılında, 2006 yılı Kasım ayından itibaren deneme sürümü kullanılan "SAP" sistemine geçildiği belirtilerek, bu sistemde kullanılan ürünün tanımı aynı (Mabec) kodlu ise (Örn: xp951731706) diğer Renault fabrikalarındaki (Renault-Romanya, Rusya, İspanya vb.) fiyatların sistemde görülmeye başlandığı bildirilmiştir.
- (24) Yapılan görüşmede 2006 yılı Nisan ayında 3M marka 4251 kodlu ürüne (yüz maskesi) ilişkin diğer Renault firmalarının bu ürünü daha ucuza aldığı belirtilerek ürünün alındığı 3M bayisinden bir fiyat indirimi talep edilip edilmediği şeklinde sorulan soruya, 2006 yılı Kasım ayından itibaren "SAP" sistemine geçilmesiyle beraber diğer fabrikaların alım fiyatları görünmeye başladığı için bu tarihten önceki ürünlere ilişkin fiyatların görünmediği ve böyle bir talep olmadığı şeklinde cevap alınmıştır.

I.4.4. Eski 3M Çalışanı İle Yapılan Görüşme

- (25) 22.01.2014 tarihinde eski bir 3M çalışanı ile yapılan görüşmede; (.....) yılı için planların yapıldığı, (.....) yılı sonu ya da (.....) yılı başında tüm iş güvenlik bayilerinin katıldığı bir toplantı gerçekleştirildiği, büyüme hedefleri konuşulurken büyük müşterilerin tek tek ele alındığı belirtilmiştir. 3M eski çalışanı tarafından Anadolu Isuzu ismi tam hatırlanmamakla birlikte büyük müşterilerden birine ilişkin olarak bayiler arasında; "ben 100 verdim sen niye 90 verdin" gibi bir tartışma yaşandığı ifade edilmiştir. 3M'in fiyatla rekabete genel bir rahatsızlığının olduğu belirtilerek 3M'in en pahalı ürün olmak isterken yine de tercih edilen ürün olmak istediği dile getirilmiştir. KESKİN İŞ GÜVENLİK'in olumsuz görüşlerinin ilk olarak bu bayi toplantısında yaşanan tartışmalarla ortaya çıktığı belirtilmiştir.
- (26) Görüşmede ifade edilen unsurlardan biri de bayilerin 3M'nin gözünde cirolarına ve karlılıklarına göre sıralandıkları, bunun haricinde ise ne kadar etik ve sadık olduklarına, beklentileri ne kadar karşıladıklarına göre olduğu, 3M'nin hiçbir şekilde fiyatın rekabet unsuru olmasını istemediği, kaliteyle ön plana çıkmaya çalıştığıdır. Ayrıca raportörler tarafından "Keskin'in bu olaylardan önce ticari olarak yaşadığı sorun var mıydı?" şeklinde sorulan soruya "Keskin kendisinin (kendisine) hep farklı davranıldığını kendisine hep kötü koşullarla mal verildiğini düşünürdü. Ama Keskin rakip de satıyordu ve diğer bayiler ondan da büyüktü. Dolayısıyla 3M'nin ona farklı davranması zaten normaldi. Keskin'de ağırlıklı 3M satıyordu ama rakip ürünleri de portföyünde bulunduruyordu." şeklinde cevap alınmıştır.
- (27) Buna karşın raportörler tarafından "3M bazı ihalelere zararına teklif vermesi için bayiye zorluyor olabilir mi? Belli ihalelere rakiplerle yarışmak için çok düşük fiyatlar öneriyor. Bir bayi bunu yapar mı? Sizin dönemde bu oldu mu?" şeklinde sorulan soruya ise "Zararına satış yapamazsınız, 3M yapamaz. 3M Türkiye zararda olabilir ama global olarak kesinlikle zarar yazılmaz. Mal fazlası sitemi olurdu benim dönemimde. 100 yerine 110 tane verirdik bir üründen. Benim dönemimde hiç zararına satış olmadı. Sistem öyle bir şeye izin vermez zaten. Ayrıca, hemen genel müdür çağırır, bunun hesabını sorardı." cevabı alınmıştır.

I.5. Değerlendirme

I.5.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Yapılan Değerlendirme

- (28) 3M'ye ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yürütülen soruşturma, ürünlerin nihai satış fiyatını tespit etmek, bayilerine bölge ve müşteri kısıtlamaları

getirmek, bayileri arasında ayrımcılık yapmak suretiyle marka içi rekabeti ortadan kaldırdığı iddialarına dayanmaktadır.

- (29) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, marka içi veya markalar arası ayrımı yapılmaksızın, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı kabul edilmiş ve yasaklanmıştır. Kanun'un 5. maddesinde ise; Kurulun, Kanunla belirlenen koşulların sağlanması halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebileceği; ayrıca Kurulun, belirli konulardaki anlaşma türlerine grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği düzenlenmiştir. Rekabet Kurulu tarafından, Kanun'un 5. maddesi son fıkraya hükmü uyarınca, 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" yayınlanmıştır. Söz konusu Tebliğ'e göre, ilgili maddelerde belirtilen şartların sağlanması halinde bir mal/hizmetin üretim zincirinin farklı aşamalarında bulunan teşebbüsler arası rekabeti sınırlandırabilecek anlaşmalar grup olarak Kanun'un 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmuştur.
- (30) Soruşturma kapsamında olan 3M, ürün satışlarını Türkiye çapında kurduğu seçici bayi ya da yetkili satış organizasyonu ile gerçekleştirmektedir. Söz konusu pazarlama ve satış faaliyetlerinde ana distribütör teşebbüsle (3M), bayi veya yetkili satıcı konumundaki yerel firmalar arası ticari düzenlemelerde, marka içi rekabetin engellenmesine yönelik davranış ve uygulamalar bulunduğu yönündeki iddialar, "yeniden satış fiyatlarının belirlenmesi", bayilere "bölge ya da müşteri kısıtı getirilmesi" ve "eşit durumdaki teşebbüsler arası ayrımcılık yapılması" başlıkları altında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ve 2002/2 sayılı Tebliğ kriterlerine göre değerlendirilebilecek olmakla birlikte, gerek önaraştırma gerekse önaraştırma sonrasında alınan Kurulun, 4054 sayılı Kanun'un 9/3. maddesi çerçevesinde görüş bildirilmesine ilişkin kararından sonraki döneme ilişkin ihlalin varlığı konusunda yeterli bilgi ve belge bulunamadığı görülmüştür.
- (31) Bu nedenle, 3M'nin bayilerinin yeniden satış fiyatını tespit etmek, bayileri arasında ayrımcılık yapmak ya da bayilere müşteri veya bölge kısıtlaması getirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine yönelik yeterli dayanak bulunmadığı değerlendirilmiştir.

I.6. Savunmalar ve Değerlendirilmesi

I.6.1. Usule İlişkin Savunmalar ve Değerlendirmeler

- (32) - Şikayetçi (.....)'in, haksız yere bayiliklerini feshettiği ve rekabet hukukunu ihlal ederek kendilerini zarara uğrattığı iddialarıyla İstanbul Ticaret Odası Tahkim Kurulu (TAHKİM KURULU)'na başvurduğu, TAHKİM KURULU'nun konunun esasına girerek 3M hakkında 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediği yönünde karar verdiği, TAHKİM KURULU kararının (.....) tarafından Yargıtay'da temyiz edildiği ve TAHKİM KURULU kararının Yargıtay tarafından da onanarak kesinleştiği, kesinleşmiş bir hüküm varken aynı taraflar arasında aynı şartlardaki aynı konuyu esas alan ikinci bir yargılamanın yapılamayacağı ifade edilmiştir.
- (33) 4054 sayılı Kanun özel hukuk kişilerinin aralarındaki hukuku tanzim eden bir kanun olmayıp, teşebbüslerin kamu tarafından korunan bir değer olan rekabeti ihlal etmeleri halini tanzim eden, kamu gücüne dayanan yetkilerle donatılmış ve Kanun'u uygulamakla görevlendirilmiş bir kamu kurumunu ihdas eden, kamu hukukuna dâhil bir

kanundur. Bu yönüyle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 408. maddesinde de açıklandığı üzere, teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespit ve tayinini konu alan tahkim anlaşması yapılamaz. Tarafların dile getirdikleri 'kesin hüküm' itirazı ise ancak taraflar bakımından, aralarındaki tahkim anlaşmasına konu olan özel hukuk anlaşmazlığı kapsamında geçerli olup, Rekabet Kurulunun 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğini incelenmesine mani olamayacaktır. Dolayısıyla, usule ilişkin bu savunmanın kabul edilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmiştir.

- (34) - Soruşturma heyetinin 3M'de gerçekleştirdiği yerinde incelemelerde serbest avukat ve müvekkil arasındaki yazışmalarla ilgili olarak imtiyazlı dokümanlara el koyduğu ve bunları değerlendirdiği iddia edilmektedir.
- (35) Söz konusu avukat müvekkil yazışmaları 4054 sayılı Kanun'un Uygulanması Çerçevesinde Rekabet Kurumunca Yapılacak Yerinde İncelemelere İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönerge'nin 19/4. maddesi uyarınca içeriğine bakılmadan Kurul'a sunulmak üzere kapalı zarf içerisinde alınmıştır. Kurul gerekli değerlendirmeyi yaptıktan sonra 16.09.2013 tarih ve 13-53/752-M sayılı kararı ile söz konusu belgelerin ilgili tarafa iadesine karar vermiştir. Dolayısıyla usule aykırılık olduğu değerlendirilmemektedir.
- (36) - Soruşturma heyetinin sözlü beyanları dayanak olarak göstermesinin usul yönünden hatalı olduğu iddia edilmektedir.
- (37) 4054 sayılı Kanun'un 44. maddesinde delillerin toplanması ile ilgili olarak raportörlerin aynı Kanun'un 14. ve 15. maddelerini kullanmaya yetkili oldukları belirtilmiştir. Bu çerçevede raportörler her türlü yazılı ve sözlü açıklamayı istemeye yetkilidir. Sonuç olarak sözlü ifadelerin dayanak olarak kullanılmasının usule aykırı bir işlem olduğu değerlendirilmemektedir.
- (38) - Taraf vekilleri, *"Soruşturma konusu, 3M Türkiye'nin 2007 yılı ve öncesi uygulamalarına ilişkin iddialara ilişkindir. Bu sebeple Kurul'un önüne getirilecek tüm iddialar ve dayanakların 2007 yılı ve öncesine ait olması gerekmektedir."* iddiasında bulunmaktadır.
- (39) Rekabet incelemeleri, yapılan işin kamu yararı amacıyla yapılması sebebiyle özel ihtilaflardan farklı olarak belirli bir zaman zarfına sıkıştırılması mümkün olmayan incelemelerdir. Rekabete aykırı eylemlerin zaman boyutu, sadece ihlalin zaman aşımına uğraması sebebiyle takip edilmesinin mümkün olmadığı durumlarda dikkate alınmaktadır. İhlal iddiasının başlangıcı için belirli bir geriye gidiş olmakla birlikte; ihlalin bittiği noktanın takdir edilecek cezanın düzeyi için mutlaka araştırılması gerekmekte, ihlal devam ediyor ise, daha erken/önceki bir evrede incelemenin sınırlandırılmaması gerekmektedir. Yapılan savunmanın bu çerçevede kabul edilemeyeceği değerlendirilmiştir.
- (40) - Taraf vekilleri, Rekabet Kurulunun rekabet hukuku konularını değerlendirebilecek tek yetkili makam olduğu yönündeki hususları hukuken doğru bulmamakta; 4054 sayılı Kanun'un 57. maddesi ve devamı özel hukuk tazminatı konusunda hukuk mahkemelerini de görevli kıldığını ifade etmektedirler.
- (41) Rekabet Kanunu'nun 5. Kısmı'nda geçen rekabet sınırlamalarının özel hukuk alanındaki sonuçlarına ilişkin hükümler ve bu hükümler kullanılarak açılan davaların tamamı, Kanuna aykırılığı öncelikle Rekabet Kurulu tarafından tespit edilmiş eylemler içindir. Bu olmaksızın Kanun'un 56. ve devamı hükümlerinin işletilmesi pek mümkün değildir. Aksi durumda ancak, mahkemenin bekletici mesele yaparak konuyu Rekabet Kurumu gündemine taşıması mümkündür. Bu maddelerin doğrudan kullanılamayacağı da 1997 yılında Yargıtay tarafından mahkemelere gönderilen bir sirküler ile Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin 17.9.1998 tarih ve 99/3350 E. 99/6364K sayılı kararında da ifade edilmiştir. Buna göre, Rekabet Kanunu kapsamına giren başvuruların bu işler için kurulmuş bir

ihhtisas kurumu olan Rekabet Kurumuna yönlendirilmesi gerektiği, öncelikli olarak Rekabet Kurumu tespitinin yapılması gerektiği mahkemelere iletilen bir durumdur.

I.6.2. Esasa İlişkin Savunmalar ve Değerlendirmeler

- (42) - Taraf vekilleri özetle, yukarıda inceleme ve değerlendirme bölümünde yer verilen bilgi ve belgelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali tespiti için uygun ve yeterli kabul edilemeyeceğini ifade etmişlerdir.
- (43) 3M'nin bayilerinin yeniden satış fiyatını tespit etmek, bayileri arasında ayrımcılık yapmak ya da bayilere müşteri veya bölge kısıtlaması getirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine yönelik yeterli dayanak bulunmadığından, taraf vekillerinin esasa ilişkin savunmalarının ayrıca değerlendirilmesine gerek kalmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (44) 29.05.2013 tarih ve13-32/433-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütölen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre;
- 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından bir kısım satışlarda bayilerin yeniden satış fiyatını belirlemek, bayilere mal satılabilecek müşteriler ve yerler konusunda kısıtlama getirmek ve bazı bayilere, rekabette dezavantajlı duruma düşöreceğek şekilde ayrımcı iskonto oranları uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediğine, bu nedenle adı geöen teşebbüse aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine yer olmadığına OYÇOKLUĐU ile,
- Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

KARŞI OY

Kurulumuz, Danıştay 13.Dairesinin iptal kararı üzerine açılan soruşturma sonucunda verilen mezkur kararıyla, 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş'nin 4054 sayılı Yasanın 4.maddesini ihlal etmediğine ve bu nedenle idari para cezası verilmesine yer olmadığına karar verdiğinden, anılan kararın, delillerin değerlendirilmesi yönünden hatalı olduğu düşüncesiyle karşı oy kullanmak gereği doğmuş bulunmaktadır.

Dünya üzerinde 70 den fazla ülkede faaliyet gösteren ve 50.000'i aşkın ürün çeşidi ile yıllık satış hacmi yaklaşık 30 milyar Amerikan Doları'na ulaşan ve 2011 yılında Fortune Global'e göre Dünyanın en büyük 368.şirketi olan, en değerli 100 marka arasında gösterilen; hızlı tüketim ve ofis, elektrik, elektronik ve telekomünikasyon, sağlık, endüstri, güvenlik, reklam ve taşımacılık alanlarında faaliyet gösteren bir teknoloji şirketi olan 3M; Türkiye'deki baret, gaz maskesi, toz maskesi, güvenlik gözlükleri, kulak tıkacı ve kulaklık pazarlarındaki faaliyetleri dolayısıyla şikayet üzerine soruşturmaya tabi tutulmuştur.

3M, 4054 sayılı Yasa'nın 4 üncü maddesi kapsamında,

- ürünlerin nihai satış fiyatını belirlediği,
- bayilerine bölge ve müşteri kısıtlamaları getirdiği,
- bayileri arasında ayrımcılık yapmak suretiyle marka içi rekabeti ortadan kaldırdığı iddialarıyla şikâyet edilmiştir.

Yapılan Önarastırma neticesinde rapor sonucunun soruşturma açılması yönünde olmasına rağmen Rekabet Kurulu tarafından, çoğunluk kararıyla 4054 sayılı Kanun'un 9/III. maddesi uyarınca 3M'in bahse konu uygulamalardan kaçınması yönünde görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir; ancak anılan karar Danıştay 13. Dairesi tarafından dosya içeriğinde ihlal oluşturabilecek tespitlerin bulunduğu ve soruşturma açılması gerektiği gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Danıştay'ın iptal kararı üzerine 3M hakkında soruşturma yürütülerek, hazırlanan soruşturma raporu ve ek görüş, gerek önaraştırma döneminde yapılan tespitler gerekse de soruşturma döneminde yapılan yeni tespitler doğrultusunda rekabet ihlalinin varlığı ile neticelendirilmiştir.

14-22/461-203

3M hakkında yürütülen soruşturma, her ne kadar dosya yeniden satış fiyatlarının tespiti, pazar paylaşımı gibi hususları içinde barındırsa da, dosyanın asıl konusu 3M tarafından marka içi rekabetin engellenmesine ilişkindir. Marka içi rekabet ortaya çıkaran bir bayii (Keskin İş Güvenlik Malzemeleri Tic. ve San. Ltd. Şti.) ilk olarak iskonto oranları % 45'den % 5 düşürülerek, daha sonra da bayiliği iptal edilerek tüm rekabet edebilirliği 3M tarafından elinden alınarak marka içi ortaya çıkabilecek rekabet engellenmiştir. Pazar payı %10'un altında kalan bazı otomotiv firmalarına marka içi rekabeti engellediği için milyonlarca lira ceza kesildiği düşünüldüğünde; bazı ürün grubu itibarıyla pazar payı % 60'lara varan 3M ürünlerinde marka içi rekabetin önemsiz olduğunu ileri sürmek de mümkün değildir. 3M, iş güvenliği ürünleri pazarında dünyanın en önde gelen firmasıdır; hiçbir başka firmanın 3M düzeyinde marka bilinirliği yoktur. 3M, ürün kalitesi, standartları, fiyatları, finansal gücü itibarıyla rakiplerinin çok üstündedir. Ayrıca Türkiye'de pazar lideridir.

Marka içi rekabet ortaya çıkaran bir bayinin sistemden çıkarılması için 3M tarafından ileri sürülen savunmalar da gerçeği yansıtmamaktadır. Savunmalarda, bayinin motivasyonunun düşük olduğu ya da daha az bayi ile daha etkin çalışacakları ifade edilmiş olmakla birlikte bayiliği iptal edilen şikayetçi Keskin'in iptalden bir önceki yıl satışlardaki başarılarından dolayı başarı plaketi ile ödüllendirildiği ve daha az bayi ile çalışma isteklerine ilişkin olarak da, Ekay Elektrik Kablo Aydınlatma Tic. Ve San. Ltd. Şti. ve Keskin isimli bayilerin bayilikleri iptal edildikten sonra 3 yeni bayii sisteme almaları karşısında bayi iptallerinin gerçek nedenin 3M tarafından ileri sürülen bu hususlar olmadığı anlaşılmaktadır. Keskin'in rakip ürünler satması da, ayrımcılık yapılması ya da sistemden çıkarılması açısından ilgili ya da geçerli bir gerekçe olmadığı düşünülmektedir. Çünkü o dönemde münhasır çalışan tek bayii vardır; o da İzmir'de faaliyet gösteren Nam Kişisel Koruyucu Donanımlar İç ve Dış Tic. A.Ş. adlı bayidir. Bunun dışındaki tüm bayiler rakip markalar da satmaktadır. Yani rakip marka sattığı için Keskin aleyhine 3M tarafından eşitsiz muameleyi haklı kılacak bir neden bulunmamaktadır.

3M'in bayiler arası birini diğerine karşı rekabette dezavantajlı durumu getirdiği; bir bayinin tüm marka içi rekabet edebilirliğini elinden alacak şekilde iskonto oranlarını % 45'den % 5'e düşürdüğü; yine marka içi rekabet ortaya çıkaran bayisi Keskin'in 3M tarafından tüm bayilere düzenlenen eğitim programlarından gerekçesiz çıkarıldığı dosya

14-22/461-203

içerisinde bulunan belgelerle sabittir.⁽¹⁾ Bu hususta delillerin yetersizliği de iddia edilemez. Çünkü söz konusu deliller takdiri ya da ikincil deliller olmayıp 3M'nin bizzat kendisinin bayiye gönderdiği belgelere dayanan birincil nitelikteki delillerdir. Bunların sayısının çok olup olmaması önemli olmayıp söz konusu belgelerin, bayinin iskontosunu kaldırıp kaldırmadığını ya da eğitim programından çıkarıp çıkarmadığını göstermesi yetmektedir. 3M'in söz konusu eylemleri soruşturma dosyasında yer alan belgelerle sabittir. Dolayısıyla 3M, diğer ihlal noktaları bir kenara, farklı iskonto oranları uygulayarak, özel fiyatlar yoluyla ve/veya eğitim programlarına ilişkin uygulamalarıyla bayiler arası ayrımcılık yaparak marka içi rekabeti engellemek ve sınırlandırmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal etmiştir.

3M tarafından, söz konusu ayrımcılık uygulamalarının tek taraflı eylemler olduğu ileri sürülmekle birlikte bu eylemlerin bayilik sözleşmesi çerçevesinde sağlayıcı-bayii arası anlaşma şeklinde gerçekleştiği soruşturma dosyasında ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca aleyhinde ayrımcılık yapılan teşebbüs olan Keskin İş Güvenlik, bayilik sözleşmesi çerçevesinde 3M'den sürekli ürün tedarik eden bir firmadır. Bayilerin aldıkları ürünlerde uygulanan iskonto oranları 3M ile Bayii arası imzalan bayilik sözleşmesinin bir hükmü uyarınca 3M tarafından belirlenip bayiye her yıl ya da üç ayda bir iletilmektedir. Bu uygulama 2001 yılından 2006 yılında değin bu şekilde gerçekleşmiştir. Aralarındaki sözleşme gereği bayi, 3M'in iskontoları belirlemesine en baştan rıza göstermiş; sözleşme kurulmuştur. Bayinin daha sonra bunları tekrar müzakere etme durumu yoktur. 3M tarafından söz konusu uygulamalarının sözleşme dışı şeklindeki savunmasının kabul edilmesi mümkün değildir. Ayrıca sözleşmede olmasa bile bu tür uygulamalar, tedarik sözleşmesi çerçevesinde değerlendirilmesi gereken uygulamalardır. Aksi takdirde rekabet kurumlarının dikey rekabet engelleriyle mücadele etmesi pek mümkün olmayacaktır.

3M'in soruşturmaya konu diğer bir eylemi, pazarın coğrafi olarak ve müşteriler itibarıyla paylaşılmasıdır. 3M iş güvenliği malzemeleri, seçici dağıtım sistemi çerçevesinde örgütlenen dağıtım ağı kanalıyla satılmaktadır. Seçici dağıtım sistemine göre, sistemde yer alan her bir bayii, Türkiye'nin her yerine, her müşteriye satış yapma yetkisine teorik olarak sahiptir ya da sahip olması gerekir. 3M ile bayiliği iptal edilen Keskin İş Güvenlik arası sorunların başlangıcı da bu yetkiyle alakalı olarak çıkmıştır. Bir başka 3M bayisi olan Egebant Zımpara ve Polisaj Malzemeleri San. Ve Tic. A.Ş.'nin Sakarya'daki bir

(1) Öneri Dosyası Ek-1/22 ve 1/28

14-22/461-203

müşterisinin talebi üzerine Keskin'in bu müşteriye teklif vermesi üzerine sorunlar çıkmaya başlamıştır. Keskin'in bayiliği iptal edildikten sonra Bursa bölgesindeki eski müşterilerinin İstanbul Ticaret İş Güvenliği ve Endüstriyel Ürünler San. Ltd. Şti. ve Egebant arasında 3M tarafından paylaşılması, Bursa'da şube açan Nam'a müşteri sınırlaması getirilmesi de fiili bir pazar paylaşımı göstermektedir. Esasen, bu tür fiili sınırlamalar hem müşteri kapatma hem de coğrafi kısıt doğuran rekabet sınırlaması uygulamasıdır. Bu tür uygulamalar, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyet Tebliği hükümlerine de aykırıdır.

Müşteri kapatma uygulamalarının bir diğeri de özel fiyatlar yoluyla gerçekleşmektedir. Bir müşterinin ilk kim tarafından 3M'e getirilirse onun olması prensibine dayanan ve bunun da o bayie özel fiyatlar verilerek temin edildiği ancak diğer bayilere aynı ya da benzer ek iskontolar tanınmadığı için fiili bir müşteri paylaşımı sonucu doğuran bu uygulamalar, aynı zamanda ayrımcılık etkisi de doğurmakta ve açıkça marka içi rekabeti engellemektedir. Özel fiyatın uygulandığı müddet boyunca müşteri tahsisatı devam ettiği için müşterilerin marka içi rekabetten kaynaklı nimetlerden yararlanamaması sonucu doğmaktadır. Tüm bu uygulamalar, 3M satışlarının yaklaşık %40'ını teşkil etmektedir. Söz konusu uygulamaların 2013 yılında devam ettiği; aynı müşteri için iki ayrı bayie aynı ürün için özel fiyat verilmediğini gösteren delil, soruşturma dosyasında mevcuttur. Aslında, bu konuda delile bile gerek bulunmamakta, özel fiyat uygulamaları 3M tarafından kabul ve ikrar edilen bir durum olduğu, yapılan savunmalarda açıkça görülmektedir. Ayrıca, şu hususun da belirtilmesinde fayda vardır; taraf savunmalarında aynı müşterilere birden fazla bayinin satış yaptığına ilişkin ifadeler yer almakta ise de bu durum yanıltıcıdır. Bir kere bu bayiler aynı ürünleri satmamışlardır; ikinci olarak da özel fiyatla sattıklarına ilişkin en ufak emare bulunmamaktadır. Dolayısıyla, ileri sürülen bu ifadeler yanıltıcı nitelik taşımaktadır. Netice itibarıyla 3M, söz konusu uygulamalarla marka içi rekabeti engellediği için 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal etmiştir. Bu konuda da kanaat edinilmeye yeterli sayıda delil, belge ve bilgi soruşturma dosyasında mevcuttur.

Ayrıca şu hususun önemle belirtilmesi gerekir ki; rekabet ihlalleri ispatı oldukça zor olan uygulamalardır. İhlal, yapıldıktan sonra iz bırakılmayan ve genellikle kağıda ya da belgeye dökülmeyen; dökülse bile bulunması, elde edilmesi oldukça güç kanun ihlalleridir. Bu sebeple, bir ihlalde onlarca belge, delil bulunması gibi bir durum söz konusu olmamaktadır. Hele hele 3M gibi, söz konusu bu incelemenin hemen öncesinde bir soruşturma geçirip idari para cezasına çarptırılmanın söz konusu olduğu ve ilgili süreçte

14-22/461-203

tüm personel tarafından rekabet ihlalleri ve hukuku konusunda kapsamlı eğitimlerin alındığı düşünüldüğünde; hemen akabinde yürütülen işbu soruşturmada çok bir belge ve delil elde edilmemesi normaldir. Bununla birlikte soruşturma dosyasında yukarıda da belirtildiği üzere ihlalin gerçekleştiğine ilişkin yeterli sayıda kanıt yer almıştır.

3M'in soruşturmaya konu diğer bir eylemi, yukarıda yer alan ayrımcılık ve pazar paylaşımına nazaran tali kalmakla birlikte, yeniden satış fiyatlarının, kar oranlarının ve kar marjının 3M tarafından tespitidir. Tali kalmasının sebebi, gerek önaraştırmanın gerekse de soruşturmanın asıl açılış sebebi ayrımcılık ve pazar paylaşımı olmuştur. Ancak yapılan yerinde incelemelerde 3M'in bir kısım satışlarda bayii yeniden satış fiyatlarını belirlediği tespit edilmiştir. Olayın üzerinden 7-8 yıl geçtikten sonra soruşturmadaki güçlükler bir yana; 2007 yılında yapılan önaraştırma döneminde 3M'nin bayilerinin nihai satış fiyatlarını sistemli bir şekilde tespit etmemekle birlikte gerektiği durumlarda müdahaleden çekinmediği; Döktaş'a yapılan satışta bayinin nihai satış fiyatının 3M tarafından belirlendiği, 3M bayisi Keskin'in Renault'a yaptığı satışta nihai satış fiyatının dolaylı olarak (% oranla) 3M tarafından belirlendiği anlaşılmaktadır. Ekay'ın Kromsan'a yaptığı satışlarda da benzer bir durumun söz konusu olduğu kanaati hasıl olmaktadır. Belirlenen yeniden satış fiyatlarının zaten çok düşük belirlendiği ya da maliyetine 3M'in katlandığı şeklinde 3M tarafından yapılan savunmaların rekabet hukukunda pek yeri yoktur. Çünkü Rekabet Kurumu, fiyat tespit kurumu olmadığı gibi maliyet hesaplama kurumu da değildir. Rekabet Kurumu açısından önemli olan, yeniden satış fiyatının sağlayıcı tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak tespit edilip edilmediğidir. Sistemik olarak uygulamak bir kenara, gerek duyulduğu durumda müdahalenin olup olmadığı önemlidir. 3M, az sayıda uygulamada da olsa bayii yeniden satış fiyatlarını tespit etmiştir. Soruşturma dosyasında, bu hususları tespit eden deliller de mevcuttur. Söz konusu uygulamalar, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmektedir.

Yukarıda aktarılan nedenlerle ve dosya mevcudu bilgi, belge ve deliller doğrultusunda;

- 3M'nin bayilerine %45 indirimle sattığı ürünlerde Keskin isimli bayiye uyguladığı iskonto oranının %45'den %5'e düşürülmesi,
- % 5 iskonto oranının ve diğer tüm bayilere verilen eğitimlerden Keskin'in sebepsiz yere çıkartılmasının söz konusu firmayı rakipleri karşısında rekabette dezavantajlı duruma düşürmesi,

14-22/461-203

- 3M'nin bayilik sistemini keyfi bir şekilde uygulayarak seçici dağıtım içerisinde münhasır müşteri ve özel fiyat uygulamaları ile marka içi rekabeti engelleyecek şekilde pazar paylaşması ve
- Bayilerin bir kısım satışlarında 3M tarafından yeniden satış fiyatlarının belirlenmesi,

uygulamalarının Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal oluşturacağı kanaatine ulaştığımız için konu hakkında yürütülen soruşturma neticesinde Kurul'un çoğunlukla aldığı 3 M San. ve Tic. A.Ş'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediğine ve herhangi bir idari para cezası verilmesine yer olmadığına ilişkin karara karşıyız.

Reşit GÜRPINAR

Kurul Üyesi

Dr. Metin ASLAN

Kurul Üyesi